

شیواز ناسیا ئه ده بیاتا فارسی شیوازی هندی

م.حسین ئوسمان ئه بدوره حمان

زانکویا زاخو/فاکولتیا زانستین مروقیاهی تی/ پشکا زمانی کوردی

شیواز (چه مک و پیناسه):

ئه ده بیاتا هه ر نه ته وه یه کی ل دو یف
جوری سه ره ده ری کرنا هوزانقان و
ره خنه گران، دابه شی هنده ک سه رده م
و قوناغ و گرو پین جورا و جور دبیت، کو
جیا وازن ژ نه ته وه یین دیتر.
د ئه ده بیاتا فارسیدا دابه شکرنا جور و
سه رده م و ژانرین ئه ده بی ل دو یف سه رده م
و هنده ک ستایلان هاتیه دابه شکرنا کو
ب شیواز هاتینه نا قکرنا؛ که واته تشتی

هه ره گرنگ د نیاسینا هوزانیدا و به رجه سته یه، نیاسینا شیوازی وییه. واته
ب زانینا شیوازی نقیسه ری جوری په یف و ده سته واژه و چوارچوفا و ئه گه ری
هه لبرارتنا وان هه می تشتان دی زانین؛ زیده باری هندی کو جوری ژیا نا جفاکی و
تابووری و رامیاریا سه رده می نقیسه ری، ژی دی رو هن و ئا شکرنا بیت.

لی شیواز چیه؟ و ژلایی و اتایا فه ره هنگی و پیناسه بیقه چه و هاتیه باسکرنا:
شیواز د زمانی عه ره بیدا ب و اتایی «حهلاندا زبر و زیقان، د قالباندا» ۱ دهییت.
که واته شیواز سه ره ده ری دگهل زبر و زیقین پر بها دکه ت و ئه گه ر ب شیوازه کی
مه جازی به ری خوه بدهینه (شیوازی)، دی بینین کو هوزان و په خشان ژی هه مان
زبر و زیقین ئه ده بیینه کو د شیواز و شیوازی جورا و جوردا، دهینه به ره ه فکرنا.

هه مبه ری په یفا (شیواز) ل ده ف ئه ورووپیان په یفا (style) دهییت، کو بنیاتی
وی بو (stilus) ایونانی، دزقریته فه؛ کو و اتایا (ستوین) ی دده ت. ۲ و بی گومان

ژمانی

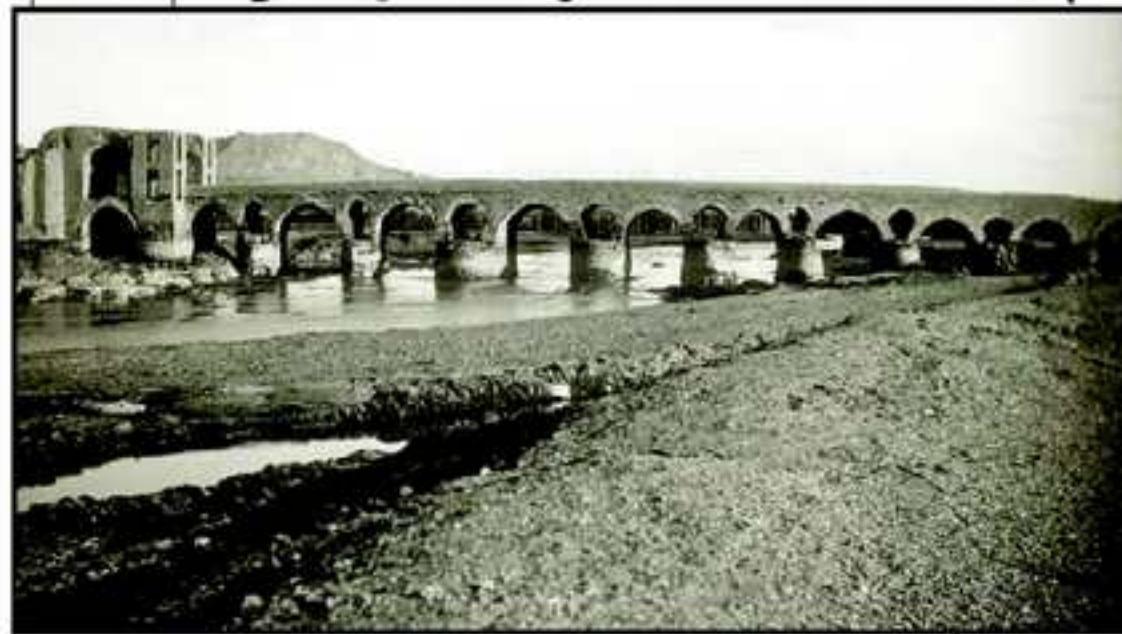
رووگه ه

روزیه، پویته ی د ده ته شه کولین و
وهرکیانین مروقیاهی تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

ستایلی هره نقیسه ره کی، ستوینا به ره همی و بییه و گشت به ره همی وی ب وی ستوینیقه گری د دت و هندی نهو ستوینا ب هیز و ستوبر دبیت: به ره هم ژی دی یا ب هیز تر بیت و زویتر و رهوانتر دی جهی خود د دل و هزرین خوینه ریدا پیدایا که تن؛ هندی ستایلا نقیسه ری ب هیز تر بیت، جوری هزر کرنا وی ژی دی زویتر و به رفره هتر د ناؤ جفاکیدا رنگ فدهت. «(stilus) د زمانی یونانیدا بریتی یه ژ نامیره کی ناسنی یان داری یان شاخی فیلی کود که قندا ب وی لسره تابلوین شه مالکی، وینی دنگ و په یقان دکیشان. ۳ و نه قرو که ل شوینا وی نه م (قه له م) ی ب کار دینین.

لی شیواز د ره خنا
ته ده بی و د نه ده بیاتیدا،
پیناسه یین جورا جورین
ههین؛ د بوچوونین
که قندا، شیواز ب
جوری هزر کرن و

ده برینا تاییه ت ب هوزانقانی هاتیه نیاسین. ۴ واته دی شین بیژین کو ههر هوزانقانه کی، تاییه تمه ندییا هزری و بیر کرنا خود هه یه؛ کود هوزانین خودا به ره هه ژ دکه ت؛ و دبیته ری ره وه کا گشتگیر، بو هنده کین دی. لی د بوچوونین نه ده بیین نویدا، کومه کا تاییه تمه ندیین (زاره کی و ناقه روکی) یین هنده ک هوزانقانا د سهرده مه کی دیار کریدا دهیته گووتن. ۵

خوبایه چوارچوقا قی پیناسی به رفره هتر بوویه و ژ هوزانقاکو بو چه ندین هوزانقانا زقریه کودو تاییه تمه ندیین گرنگین (زاره کی و ناقه روکی) هه بن و زیده باری هندی کو خاوه ن ئیک سهرده م بن و د ئیک سهرده م دا بژین. بی گومان نه گره فان ههر دوو پیناسه یین، (که قن و نوی) ل هه مبه ری ئیک بگرین دی بینین کو ژ هه ژ جیا وازن.

نه گره به ری خود بدهینه پیناسا که قن دی بینین کو هه می تشت ب تنی گریدایی ب هوزانقانه کیقه نه کو هه می سهرده مه کان قه دگریته قه؛ که واته ب دریزا هییا میژوویا هوزانی و ب ریژا گستی یا هوزانقانی جیا واز، دی (شیواز) ین جیا واز هه بن. هه لبه ت ره خنه گر د وی باوه ری دانه کول دو یف قی پیناسی ب تنی دی لدویف تاییه تمه ندیین دهروونی یین هوزانقان و که سایه ته تیا هوزانقانی چین؛ لی ب ههر شیوه یه کی بیت دی گه له ک شیواز هه بن.

لی د پیناسا ته د پینین نویدا رهنگه د سهردهمه کی دهست نیشانکریدا چندیین شیوازان بیینین کوژ هه ژ هه ژ د جیاوازن. لی ههر شیوازهک خاوه دن تاییه تمه ندیین خوه یین زاره کی و ناچه کی و ههر وه سا رهنگه د سهردهمین جیاوازا هندهک هوزانقان یان هوزانقانهک ل دویف و ان تاییه تمه ندیین زاره کی و ناچه کیین و ان هوزانان ب قه هینیت؛ که واته تایا نه ژ هوزانقانه ناچیته د گروپی شیوازی و اندا؟

د قه کولینین نویدا شیوازی ب جوره کی ژ جورین لادان و جیاوازی دزانن کود شیوازی دهربرینا ههر که سه کی ل هه مبه ری شیوازی دهربرین دی هه یین. ۶ واته شیواز لادانین جیاوازین تاکه که سیننه کو گریدایی ب جوری هزر کرن و دهربرینا و ان هزرانقه هه ی و خوه ب هیچ سهردهم و کاته کیقه گری نادهت. (بوفون ۱۷۰۷- ۱۷۷۸) نقیسه ری فرهنگسی د وی باوه ری دایه کو شیواز بریتیه ژ و ان ریکخستن و ب کار نیخستنین کو مرو قده ته هزرین خوه و جه ختی لسهر هندی دکهت کو شیواز یه عنی نقیسه ر ب خوه. «۷ نه ژ بوچوونا (بوفون) ی هه مان بوچوونا نه د پین که قنه؛ لی ب دهربرینه کا جیاواز، چون ههر دوو پیناسه جه ختی لسهر هوزانقانه کی دکه ن کو خاوه دن هزر و بیرین خوه یین تاییه تینه و دهربرینی ژ ناخی خوه دکهت. که واته شیواز» ریکه کا دیار کریه کول دویف وی کار دهیته نه نجامدان، تشتهک دهیته چیکن یان ئافراندن. «۸»

گرنگترین دابه شکرین کول ژیر کاریگه ریبا هزرین (نه رستو) بی ژ بو شیوازی هاتیه نه نجامدان هفت جورین خوارینه :

۱- شیوازل گوره ی نقیسه ری:

هندهک جاران کاریگه ریبا به ره مه یین نقیسه ره کی لسهر که سین دی وه سایه کو ناخی وی دهربری شیوازه کییه کو که سین دی لبر چاژ و هردگرن و لاسایا وی دکه ن؛ وه کی شیوازی (شکسپیر) ی د نه ده بیاتا ئینگلیزیدا و شیوازی (سه عدی) د نه ده بیاتا فارسیدا.

و هندهک جاران به ره مه کی دیار کری دبیته ناخی شیوازه کی: شیوازی (که لیله و دمنه) ی.

۲- نه و شیوازی کو ناخی خوه ژ سهردهمه کی دیارگری؛ کو کاریگه ریبا لسهر کری و هردگریت. وه کی هوزانا (مشروطیت) کو بی ژ سهردهمی (مشروطیت / ئیرانی) و هردگری.

۳- نه و شیوازی کو ناخی خوه ژ دوره ییل، جوری نه ده بی یان تاییه تمه ندیین زاری یین به ره مه کی و هردگریت بیت؛ وه کی شیوازی ئهلمانی، شیوازی به رگری (حه ماسی)

روگه ه

وهرزیه، پویته ی د دمه شه کولین و
وهرکیرانین مرو قایه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

۴. ئەو شىۋازى كوناڧى خوه ژ كارىگه رىا بابەتى وەرگرت؛ وهكى شىۋازى زانستى يان فەلسەفى.

۵. ئەو شىۋازى كوناڧى خوه ژ جەپى بەرفرەه بوونا خوه وەرگرتى وهكى؛ شىۋازى ھندى

۶. ئەو شىۋازى كوناڧى خوه ژ خوبنەر و حەژىكەرەين خوه وەرگرتى. وهكى شىۋازى كوچكى (دەربارى)

۷. ئەو شىۋازى كوناڧى خوه ژ نارمانج و مەرەمەين نقيسەرى وەردگرت. وهكى شىۋازى ژورنالىستى

كەواتە سەرەراى ڧى چەندى دى شىين بىژين كوب شىۋەپەكى گشتى؛ گشت كار و بارين ژيانى خاوەن شىۋازى ۹ و رىكين خوه تايبەتن. بوغونە: شىۋازى ب رىڧە چوونى و... ھتد.

شىۋازىن شىعەرىن ئەدەبىياتا فارسى:

ب شىۋەكى گشتى ئەدەبىياتا فارسى ھەر ژ دەستپىكا ئەدەبىياتا خوه يا كلاسىكى، دابەشى چەندىن شىۋازىن جىاواز د سەردەم و قوناغىن جىاواز دبىت كو برىتى نە ژ:

۱. شىۋازى خوراسانى: ژ نىڧا سەدى سىيى مشەختى دەست پى دكەت ھەتا ناڧەراستا سەدى شەشى مشەختى بەردەوام دبىت. ل دەڧەرا (خوراسانا مەزن) پەيدا بوويه.

۲. شىۋازى عەراقى: ژ سەدى شەشى ھەتا دويمايىكا سەدى نەھى مشەختى بەردەوام بوويه و ل دەڧەرا عەراقا عەجەم: (رىي، ئەراك، قوم و ئەسفەھان)، پەيدا بوويه.

۳. شىۋازى ھندى: (ب درىژاھى ل بەندا دوويى، وهكى بابەتى دا دى ھىتە باسكرن.)

۴. بازگەشتى ئەدەبى (زقربنەڧا ئەدەبى): ژ دەستپىكا سەدى (۱۲) نى دەست پى دكەت ھەتا سەدى (۱۴) نى بەردەوام بوويه.

۵. ئەدەبىياتا سەردەمى ھشيارى يان سەردەمى (مشروطە) و سەردەمى (نېماى). شىۋازى نوى ژ سەدى (۱۴) دەست پى دكەت. ۱۰

(شىۋازى ھندى):

ھەر وهكى بەرى نەو ئامازە پى ھاتە دان ھەر سەردەمەك ژ مېژوويا ئەدەبىيا

ئیرانی یا ب شیوازەکی هاتیە ناڤ کرن کو بهرا پتر یا وان شیوازان ل دویف دابه شکرنا (ئەرهستویی) بو خالا (پینجی) دزقریتەڤه کو تایبەتە ب ناڤی بهرفره بوونا وی شیوازیە. بی گومان ئەڤ شیوازه ژ ی ل دویف ناڤی خووە بووەلاتی (هندی)

دزقریتەڤه؛ لی سەرەرای
قی ناڤی چەندین ناڤین
دی ژ ی ب خووە ڤه گرتینه
کو دەرپرینی ژ جه و
جوری سیاسەتا ب ریتە
برنا حکومەتی ل وی
سەردهمی دکەت «گروپەک
ژ هوزانقانان چوونه

هندوستانی و ل ویری مژویلی ڤه هاندنا هوزانی و کاری هوزانقانی بوون و شیوازهک دروست کر ل ژیر ناڤی (شیوازی هندی). «۱۱ واتە بەری بچنەوہلاتی هندی و دەست ب ڤه هاندنا هوزانان بکەن؛ ل ئیرانی شیوازی هندی نەبوویە و ل ویری ئەڤ شیوازه سەر هەلدەت؛ و هەرودەسا × هەندەک جاران سەرهلدان و بزاقین جقاکی دبنە ئەگەری گوهرینین شیوازان... شیوازی هندی ژ ئەنجامی قان سەرهلدانین جقاکی هاتیە وجودی. «۱۲

زیدەباری قان بوچوونان ڤه گوهاستنا هوزانقانان بووەلاتی (هندی) و بزاق و سەرهلدانین جقاکی؛ ڤەرە بیژین کو بووچونەکا زور جیاواز هەیه کو هیچ گریدایی ب قی ناڤی نینە؛ × گەلەک جەمی سەر سورمانییە کو ئەڤ شیوازه ب ناڤی شیوازی هندی، بەلاقە بووی؛ و پتر جەمی داخ و سەر سورمانینە کو هەندە کین دی ناڤی قی شیوازی ژ (هندی) دکەنە (ئەسفەهانی) و هەندەک ژ ی ناڤ لینانا قی بو سەردهمی سەرهلدانان قی شیوازی دزقرینە ڤه و ب شیوازی (سەفەوی) ناڤ دبنە. هەلبەت ئەگەر ل دویف سەردهم و میژوو یا شیوازی، ناڤ بەیتە هەلبژارتن؛ دروستە و جەمی شک و گومانان تیدا نینە؛ لی ئەگەر ناڤ لینان ل دویف جەمی سەرهلدانان شیوازی بیت، باشتین و ژ هەژبترین ناڤ، ئەووە کو ئەڤی شیوازی ب (شیوازی نازەربایجانی) ناڤ بنین. «۱۳ ژ قی چەندی خو یا دبیت کو ئەڤ شیوازه ب چوار ناڤین (شیوازی هندی، شیوازی ئەسفەهانی، شیوازی سەفەوی و شیوازی نازەربایجان) ی هاتیە نیاسین.

لی دگەل هندی، ڤەرە بزاین کەنگی ئەڤ شیوازه سەرهلدایە و ئەگەربن قی

رووگەھ

وێرزیه، پویتیە د دەتە ڤه سکولین و
وێرکیرانین مەرقایەتی و زانستی

ژمارە 4 بهارا ۲۰۱۲

سەرهلدانى چ بووینه، چونكى ئەڤ شىوازە ل ژیر چوار ناغان خوە د ئەدەبیاتا فارسیدا تاقى دكەتەڤه، لى ئایا ئاقان ناغان، هیچ پەيوەندى ب ئەگەرین سەرهلدانا ویتە هەیه یان نه؟

میژوويا سەرهلدانا قى شیوازی ب دروستى نهیا دیار و ئاشکرایه، چونکه ل گۆرهی بوچوونین ڤه کوله ران چه ندین میژوو ژ بو سەرته تا و دویمایهیکا قى شیوازی دەستنیشان کرینه. (دکتور مه حمود موده بیری) سەرته تا قى شیوازی، بو سەدی نه هی مشهختى ۱۴ دزقربینته ڤه؛ و ههروهسا هندەک دوى باوه ریدانه کو ئەڤ شیوازه بو ماوی سەد و پینجی سالان ڤه کیشایه؛ واته ژ سەرته تا قى سەدی یازدی ههتا ناڤه راستا سەدی دوازدی. ۱۵ یا خود ب بوچونه کادی ژ سەدی ده هی مشهختى ههتا سەدی سیزدی ۱۶، ئەدەبیاتا فارسی ب شیوازی هندى هاتیه نیاسین.

ئەگەر بهری خوە بدەینه سەرته تا قى سەرهلدانا قى شیوازی دی بینین کو وهک ناڤین خوە جوراوجوریا سالا دەستپیکى یا تیدا هەى؛ واته سەدی؛ (۹) و (۱۰) و (۱۱) وهک سەرته تا هاتینه دیار کرن؛ لى تشتى گرنگ ئەوه کو پیدڤیه ئەگەرین سەرهلدانا قى شیوازی خویا بکهین و چه وانیا سەرته دهریا دەستپه لاتدارین وی سەرته می دیار بکهین، له ورا دی شین بیژین کو ئەگەرین سەرهلدانی ئەڤه نه:

(۱) ئەگەری رامیاری:

زال بوونا دەستپه لاتداریا سەفه ویان؛ و پیشوازی نه کرنا وان ژ هوزانڤانین ستایشگەر ۱۷ و دوى باوه ریدا بوون کو ئەو، ب تنى هندەک په یڤین بی بها و بی واتا، کو هیچ راستیهک بو نین ریز دکن و خەلکه کى پی سەر دا دهن.

(۲) ئەگەری فەرهنگی:

داغبار بوونا دەستپه لاتدارین هندیان، ب هوزانڤانین فارس و پیشوازی کرنا کوچکا ئەدەب دۆستین هندیان بو هوزانڤانین فارسی بیژ، ۱۸ ههلبهت ئەڤه ژى گریدایى خالا ئیکى و ئەگەری رامیارییه، کو هوزانڤان بهرەڤ هندیڤه بچن.

(۳) ئەگەری ئابووری:

زەنگین بوونا خەلکی و باش بوونا بارى ئابوری بوو ئەگەری هندى کو هەر کهسهک لدویف شیانین خوە دەست ب ڤه هاندنا هوزانان بکهت؛ واته هوزان دناڤ گشت چین و تویران به لاڤ بوو ۱۹ و بههرا پتريا هوزانڤانان د چایخانه یین (ئەسفه هان) دا مژویلی رکابه ریا هونه ریا هوزانین خوە بوون و ب رهخه یین خوە هوزانین ههڤدوو دهلسهنگاندن...، و گهلهک ژ وان هوزانڤانان کار و پیشه یین

شىواز ناسیا ئەدەبیاتا فارسی

رووگهه

وهرزیه، بووته ی د دهته ڤه کۆلین و وهرکیرانین مرۆڤایه تی و زانستی

ژماره 4 بهارا 2012

بازاری هه بوون: وهکی (قهساب کاشانی) کو قهساب بوو؛ (عهلی نهقی قومی) بهننا بوو و (مهلا شکوهی) قه هوهچی بوو. ۲۰

۴) نه گهری نایینی:

حکومه تا سه فهوی نایدولوزیا ئولیا شیعیهیی به لاق کر و گرنگی ب هوزانین (مه دح) ی نه ددا،... ههر ژ بهر قی چهندی مهیلا هوزانقانان به رهق تشتین هویر، په ند و ناموزگاری، وه سف و دهرپرینا سروشتی چوو و ههروه سا سه ر ژ نوی نقیسینا بابه تین که قن ب ناقه روکین نوی و نویکر نه قه یا په ند و ناموزگارین که قن ب زمانی نوی بوو. «۲۱ واته مژویل کرنا هزر و بیرین خه لکی ب تشتین پهروه ردهیی و رهوشتی بین بهرز و گریدانا وان ب تشتین که قن.

۵) چوونا هوزانقانان بو هندی:

نه بوونا داهاتان ژ هوزانین مه دحی بوو نه گهری هندی کو هوزانقان ژ بو بژوبییا ژیا نا خوه، یا خود ب دهستقه تینانا پاره کی زور و زهنگین بوونی، به رهق کوچکین هندی بچن؛ چونکی هیشتا ل ویری بازاری (قه سیده و مه دح) ان یا گهرم بوو ۲۲ و بی گومان ژیا ن د سه قایه کی ته نا و ریز لینیانی و ژیا نا لدویف هه ز و ئاره زوویین وان هوزانقانان، گه له ک هوزانقان به رهق وه لاتی هندی قه کیشان؛ چونکی ب پیچه وان هه، هوزانقانی ستایشگه ره هیچ بهایه کی خوه ل ده ف دهسته ه لاتدارین سه فه وییان نه ما بوو.

۶) به رفهه بوونا باژیری نه سفه هانی:

باژیری (نه سفه هان) کو پایتهخت و جهی کومبوونا هوزانقان و زانایان بوو، ریده به رفهه لیها تبوو و ب دایکا باژیان دهاته نیاسین... و گه له ک ژ خه لکی گوندان هاتنه باژیان و ل دویف زهنگین بوونی دچوون و به ره به ره چینه ک هاته

وجودی کوب بورژوازین بچوبک د بهرنیاس بوون و چ ژ نه ده بیاتا که قن نه دزانین، له ورا پیویست بوو نه ده به ک بهیته نقیسین کو دگه ل ئاستی تیگه هشتتا وان بگونجیت؛ ژ بهر قی ژهندی گه له ک بابه تین که قنن عرفانی و رهوشتی بین ب زه حمهت، ب زمانه کی ساده هاتینه نقیسین. ۲۳

جهی سهرهلدانا شیوازی هندی:

بی گومان ژ بو دهست نیشانکرنا جهی شیوازی هندی پیویسته ل دویف سهرامه د و ریبه رین قی

رووگه ه

وهرزیه، پویتهی د دهته شه کولین و وهرکیرانین مروقایهتی و زانستی

ژماره 4 بهارا ۲۰۱۲

شیوازی بچین؛ ههتا کو باشتر جهی سهرهلدانا وی بو مه روهن و ناشکرا بیت. "نقیسه ری شیوازی هزرین نازک و نوی، بو جارا نیکی (مولانا محمد فضولی بغدادی) بوویه. ۲۴ ههروهسا × بهرهمین هوزانقانی وی دهقهره کو ب (نازه ربایجان) دهیته ناؤ کرن، گهلهک دهینه دیتن، وهک، (مجیرالدین بیلقانی، فلکی شیروانی، همام تبریزی، خاقانی شیروانی، امام خاقانی، نظامی گنجوی و... هتد.) لی ب بوچونه کا دی ته شیوازه، بو ماوی (۱۵۰) سالان ل ئیران، هند و تاسیایا بچووک هه بوویه. ۲۵ ههروهسا ل دویف بوچونه کا دی گروهک ژ هوزانقانی ستایشگر چوونه هندی و ل ویری مژویلی کاری قه هاندنا هوزانان بووینه و شیوازهک ل ژیر ناخی شیوازی هندی ئافراندیه. ۲۶ کهواتا، لدویف قان بوچونان ته شیوازه هه م یی ل (نازه ربایجان- نیکه ژ پاریزگه هین ئیرانی و ل روزتاقایا ئیرانی یه) و هه م یی ل وهلاتی (هندی) سهرهلدای؛ لی جهه کی بهر به لاقه هه بوویه: (هند و ئیران و تاسیایا بچووک نه رهنستان و تورکیا نوکه). هه ر دگهل قی چهندی ته شیوازه یا ب شیوازی (ته سفه هانی) ژی هاتیه نیاسین؛ لی ب شیوهیه کی گشتی دی شین بیژین کو (مولانا محمد فضولی) ب زمانی تورکی و ل (نازه ربایجان و فارس)، بناغی قی شیوازی یی داریتی و (میرزا محمد علی صائب تبریزی) ب تالا هه لگری قی شیوازی دهیته نیاسین. ۲۷ ههروهسا (دکتر محمود مدبری)، (عبدالقادر بیدل دهلوی ۱۰۵۴-۱۱۳۳) ب مه زنتربین هوزانقانی شیوازی هندی دزانیت؛ کو ب فارسی هوزان قه هاندن لی خه لکی وهلاتی هندییه. ۲۸

ژ هوزانقانی ب ناؤ و دهنگین قی شیوازی:

(حکیم کاشانی، نظیرنیشابوری، عرفی شیرازی، بیدل دهلوی، صائب تبریزی، وحید قزوینی) ۲۹
ته گهر تیپینی یا قان ناقان بکه یین دی بینین کو هه ر ناقهک گریدایی ناسناقه کییه کو هه لگری ناخی باژییری وی هوزانقانییه.

عرفی شیرازی: خه لکی باژییری شیراز (ئیران).

صائب تبریزی: خه لکی باژییری ته بریز (ئیران).

بیدل دهلوی: خه لکی باژییری دیلهی (هند).

کهواته شیوازی هندی باژییر و دهقهرین (کاشان، نیشابور، شیراز، دیلهی، ته بریز و قه زوین) قه دگریته قه و ب هه قرا ته شیوازه ئافراندیهیه.

تاییه قه ندین شیوازی هندی:

۱. هه‌بوونا و اتایه‌کا به‌رز و عرفانی.
۲. هه‌بوونا ئیکه‌تیا و اتایی د دیره‌کیدا / گرنگی دانا هوزانغان ب و اتاییین تاک دیران.
۳. ب ده‌سقه‌ئینانا پترین و اتا ب کی‌مترین په‌یث.
۴. مفا وه‌رگرین ژ په‌ند و نه‌نده‌رزین که‌فن و نوی و قسه‌ی نه‌سته‌ق.
۵. خه‌یال و نه‌ندیشه‌یین نازک و کویر
۶. زال بوون ب سه‌ر په‌یث و واتای
۷. گونجانا ئاخفتی
۸. لبه‌ر چا‌ژ گرتنا رو‌هنیا ئاخفتی
۹. کورت بری
۱۰. زمانی کولان و بازاران
۱۱. به‌رفره‌هیا ده‌سته و اژه‌یین شیعی
۱۲. لادانا به‌هرا پتربا په‌یث و ده‌سته و اژه‌یین نه‌ده‌بی بین که‌فن
۱۳. ب کارئینانا زمانه‌کی ریالیزی
۱۴. گرنگی دان ب واتای نه‌ک رو‌خساری هوزانی
۱۵. گرنگی نه‌دان ب زمانی هوزانی
۱۶. تی‌که‌ل بوون ب هزر و بیر و ده‌سته و اژه‌یین گری‌دایی ب ئایینی هندیان
۱۷. گرنگی دان ب لی‌کچواندنی، کوبنه‌مایی قی شیوازی یه
۱۸. هه‌بوونا ناقه‌رو‌کین سه‌رسوره‌ینه‌ر و په‌یوه‌ندیین غه‌ریب
۱۹. دووباره بوونا سه‌روایان
۲۰. چارچووقی سه‌ره‌کیی قی شیوازی (ته‌ک دیر) یه.
۲۱. لبه‌ر چا‌ژ وه‌رگرتنا ژیا‌نا رو‌ژانه و دور هیللی.
۲۲. گرنگی دان ب گووتنن پر و پوچ و بی بها.
۲۳. ده‌ربرینا سه‌ر‌بورین که‌سایه‌تی و هه‌ست و سوزین تاییه‌ت ب زاروک و خیزانیقه.
۲۴. ده‌ر‌برینن نوی و دویر ژ لاسایی کرنی.
۲۵. به‌ربه‌لا‌ژ بوونا فه‌هاندنا شین نامان / پی‌گووتن (مرثیه).

ژنده‌ر و په‌راویز: (Endnotes)

۱. محمد تقی بهار و ملک الشعراء، سبک شناسی، جلد اول، چاپ هشتم، چاپخانه سپهر،

رو‌گه‌ه

وهرزیه، پویته‌ی د ده‌ته شه‌کولین و
وهرکی‌رانیین مرؤقیه‌تی و زانستی

ژماره 4 بهار ۲۰۱۲

- انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۴، ص(ج).
۲. هه‌مان ژیدهر، هه‌مان لاپهره.
۳. ژیدهری به‌ری، هه‌مان لاپهره. هه‌روه‌سا بنیره: غلامرضا حیدری، ادبیات دانشگاهی، چاپ سوم، چاپ زیتون، انتشارات سایه گستر، قم، ۱۳۸۳، ص (۱۷۱-۱۷۴).
۴. سبک شناسی www.google.com
۵. هه‌مان ژیدهر.
۶. ژیدهری به‌ری.
۷. هه‌مان ژیدهر.
۸. غلامحسین صدری افشار و دیگران، فرهنگ فارسی امروز، چاپ دوم، چاپ گلشن، ویرایش دوم، تهران، ۱۳۷۵، ص (۶۵۷).
۹. www.google.com
۱۰. دکتر رسول چهقرانی و دکتر یدالله بهمنی، برگزیده ادبیات و نگارش فارسی، چاپ اول، چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی، مشهد، ۱۳۸۳، ص (۱۰-۱۳۲).
۱۱. هه‌مان ژیدهر، ل (۶۶).
۱۲. رقیه ابراهیمی، سبک هندی، www.google.com
۱۳. فضولی پایه‌گذار سبک هندی یا اذربایجانی، www.goole.com
۱۴. دکتر محمود مدبری، بیدل بزرگترین سراینده سبک هندی است. www.google.com
۱۵. . . . رقیه ابراهیمی، سبک هندی، www.google.com
۱۶. دکتر رسول چهقرانی و دکتر یدالله بهمنی، برگزیده ادبیات و نگارش فارسی، . . . ص (۶۶).
۱۷. . . . فضولی پایه‌گذار سبک هندی یا اذربایجانی، www.goole.com
۱۸. دکتر رسول چهقرانی و دکتر یدالله بهمنی، برگزیده ادبیات و نگارش فارسی، . . . ص (۶۶)
۱۹. . . . رقیه ابراهیمی، سبک هندی، www.google.com
۲۰. دکتر سیروس شمیسا، سبک شناسی شعر، چاپ نهم، چاپخانه رامین، انتشارات فردوس، تهران، ۱۳۸۲، ص (۲۸۵ و ۲۸۷).
۲۱. ژیدهری به‌ری، ل (۲۸۴ و ۲۸۵).
۲۲. هه‌مان ژیدهر، ل (۲۸۵).
۲۳. ژیدهری به‌ری، ل (۲۸۶).
۲۴. . . . فضولی پایه‌گذار سبک هندی یا اذربایجانی، www.goole.com
۲۵. . . . رقیه ابراهیمی، سبک هندی، www.google.com
۲۶. دکتر رسول چهقرانی و دکتر یدالله بهمنی، برگزیده ادبیات و نگارش فارسی، . . . ص (۶۶)
۲۷. . . . فضولی پایه‌گذار سبک هندی یا اذربایجانی، www.goole.com
۲۸. . . . دکتر محمود مدبری، بیدل بزرگترین سراینده سبک هندی است. www.google.com
۲۹. دکتر رسول چهقرانی و دکتر یدالله بهمنی، برگزیده ادبیات و نگارش فارسی، . . . ص (۶۶)